

Docentenopleiding voor HBO-docent

code

900630

coördinator

mw.drs. S.R. Voogd (kamer H-661, tel. (020) 59 88607, e-mail: s.voogd@fbw.vu.nl)

studiepunten

24

periode

1, 2, 3, 4 en 5

doel

Binnen de verschillende accenten bestaat voor de student de mogelijkheid zich te profileren in de richting van het beroep docent. Hiertoe dient de docentenopleiding gevolgd te worden. Reeds vele afgestudeerden zijn werkzaam als docent in het hoger beroepsonderwijs (hbo), onder meer aan de opleidingen Fysiotherapie en Lichamelijke opvoeding. Daar geven zij, afhankelijk van de richting, theorie- en vaardigheidslessen in vakken als anatomie, (inspannings)fysiologie, (sport)psychologie, gezondheidskunde, methodologie en bewegingsanalyse, begeleiden zij tutorgroepen en/of afstudeerstages en zijn zij actief betrokken bij onderwijsontwikkeling. Het doel van de docentenopleiding is dat de studenten de competenties van een beginnende docent verwerven. Zodat zij over kennis, inzicht, vaardigheden en attituden beschikken die hen in staat stellen als docent te functioneren en hun taken en taakuitvoering kritisch te evalueren en te veranderen.

inhoud

Het opleidingsprogramma bestaat uit de volgende onderdelen: vier didactische cursussen, een professionaliseringstraject, een onderwijsinnovatieproject en een stage. De didactische cursussen zijn erop gericht de studenten kennis, inzichten, vaardigheden en attituden te verschaffen die nodig zijn voor het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van onderwijs. Hierbij gaat het voornamelijk om het voorbereiden, verantwoorden en verzorgen van lessen (hoorcolleges, doceerlessen, werkgroepbegeleiding en vaardigheidslessen), het begeleiden van individuele studenten en het ontwikkelen en afnemen van toetsen. Het professionaliseringstraject biedt ondersteuning bij je ontwikkeling tot hbo-docent. Voor het onderwijsinnovatieproject voeren studenten in een projectgroep een opdracht van een hbo-instelling gericht op een onderwijsvernieuwing uit. De stage verschaft de studenten kennis en inzicht in de onderwijs- en lesgeefpraktijk op een hbo-opleiding alsmede vaardigheid in het geven van onderwijs. De stage is het onderdeel van de docentenopleiding waarin integratie van de theorie in de praktijk plaatsvindt: vrijwel alle cursussen lopen vooruit op of grijpen terug naar activiteiten die studenten in de stage ondernemen. De stage loopt van september tot en met april. In overleg met de stage-instelling maakt de student een rooster waarin hij aangeeft wanneer hij (gemiddeld 1 dag in de week) op de instelling aanwezig is. Tijdens de stage dienen zowel lessen geobserveerd als gedoceerd te worden. Minimaal één les staat onder supervisie van de docentenopleiding en één les wordt vakinhoudelijk beoordeeld door een docent van de faculteit Bewegingswetenschappen. Daarnaast wordt onder begeleiding van de stage-instelling en de docentenopleiding, in de stage gewerkt aan een aantal opdrachten.

Overzicht van de studieonderdelen:

- didactische basisprincipes

- onderwijs aan groepen
- toetsen en beoordelen
- studentbegeleiding
- professionaliseringstraject
- onderwijsinnovatieproject
- stage

werkwijze

Binnen de didactische cursussen vindt thuis kennisoriëntatie plaats aan de hand van opdrachten. Tijdens de bijeenkomsten staat veelal de praktische toepassing centraal en werken de studenten aan de hand van oefeningen/opdrachten veel met elkaar samen in subgroepjes. Deze werkwijze maakt het noodzakelijk dat de studenten elke bijeenkomst bijwonen en actief participeren; aanwezigheid is verplicht.

literatuur

De boeken en de handleidingen worden verkocht tijdens de bijeenkomsten. De kosten bedragen ongeveer EUR 225,- en dienen voor het eind van de reguliere cursusduur betaald te worden.

toetsing

Om de docentenopleiding af te ronden dient de student aan de hand van een beoordelingsportfolio en een beoordelingsgesprek te bewijzen de docentcompetenties op het niveau van een beginnend docent te bezitten. Hiertoe zal de student voldoende bewijslast moeten verzamelen. Kenmerkend voor deze toetsvorm is dat de verantwoordelijkheid meer bij de student komt te liggen, aangezien deze deels zelf bepaalt hoe en waarmee hij de verschillende competenties onderbouwt. Een aantal bewijsstukken is voorwaarde om de docentenopleiding af te ronden.

opmerkingen

Het ministerie van OC&W heeft in de jaren 90 regelingen opgesteld inzake de benoembaarheidsvoorwaarden voor docenten hbo. Een hbo-docent dient naast het bezit van een bewijs/verklaring van bekwaamheid (een getuigschrift van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen Bewegingswetenschappen) ook in het bezit te zijn van een bewijs/verklaring van voldoende didactische voorbereiding. De benodigde didactische vaardigheden dient de docent op sommige hogescholen zelf te maken door het volgen van een didactische scholing (hbo-didactische cursus) nadat hij is aangesteld als docent binnen het hbo. Studenten die de docentenopleiding FBW met succes hebben afgerond wordt vrijstelling verleend voor de hbo-didactische cursus, mits zij niet langer dan vijf jaar na het afronden van de docentenopleiding met de hbo-didactische cursus beginnen.

Geïnteresseerden die hun Master of Doctoraal reeds behaald hebben en niet meer ingeschreven staan als student kunnen indien er plaats is aan de opleiding deelnemen als contractstudent. De kosten hiervoor worden geschat op €2780,- te voldoen aan het begin van de opleiding.

De docentenopleiding start in september en wordt afgesloten in mei. De vaste lesdag op de VU is de vrijdag.

Afhankelijk van de beschikbaarheid van externe stageplaatsen en de begeleidingsmogelijkheden is er een flexibele bovengrens in toelatingsplaatsen. Bij meer aanmeldingen dan plaatsen kan de docentenopleiding besluiten een toelatingsassessment te laten plaatsvinden.

Aanmelding dient schriftelijk te gebeuren vóór 1 mei op een daarvoor bestemd formulier. Voor een volledige beschrijving van het opleidingsprogramma wordt verwezen naar het leerplan. Dit leerplan en het aanmeldingsformulier zijn te vinden op www.exposz.nl en zijn (digitaal) verkrijgbaar bij mw.drs. S.R. Voogd (s.voogd@fbw.vu.nl) of mw.drs. S. Colenbrander (s.colenbrander@fbw.vu.nl).